

PASSYJA (32) *sb f*

passyja (27), **pasyja** (5); *passyja MurzHist, BielKom, ActReg, LatHar* (16), *WujNT* (8); *passyja RejFig* (2), *BielKron* (3).

Pierwsze a jasne, końcowe pochylone.

sg N passyjã (20); -ã (16), -(a) (4). ◇ *A passyjã* (5). ◇ *I passyjã* (1). ◇ *pl N passyj(e)* (2). ◇ [G *passyj(e)j.*] ◇ *I passyjami* (1). ◇ *L passyjach* (3); -ach *LatHar* (2), -äch (1) *BielKron*.

Sł stp brak, Sł stp nazw os notuje, Cn brak, Linde XVI i XVIII w.

1. *Historia męki Jezusa Chrystusa spisana przez ewangelistów [Męka Pańska – Passio Christi Cn]* (26) : który [Piotr św.] też przed tym záprzał sie Páná Kryftulá s przygody/ iáko o thym łzyrzey piímno fwięte powieda w Pályach. *BielKron* 142v; Može też przy nich [chorych] czytać Pálfyá/ álbo ktorekolwiek modlitwy o męce Pánłkiey *LatHar* 654, 356, 688, 726, 736; Pálfyá ná wtorek po Niedz: Kwietney. *WujNT* 175 *marg*, 109 *marg*, 282 *marg*, 376 *marg*, Vvvvv3 [4 r.].

passyja czyja [= czyjego autorstwa; w tym: św. Mateusza (3), *św. Marka* (2), *św. Łukasza* (2), *św. Jana* (2)] (9): Pálfyá S. Máttheufzá/ którą w Kwietną Niedźielę czytáią. *LatHar* 688; PASSYA Świętego Ianá/ którą w Wielki Piątek śpiewáią. *LatHar* 727, 688 *żp*, 703, 715, Aaa6v [4 r.].

Wyrażenie: »passyja Pana Chrystusowa« (1): ryczał iako Lew/ po łóžu się przewrócaiąc/ i prołząc aby dalei nieczytáno. Co widząc ieden łtych ktorzy tam łtali rzekł pomaluczku: musi ten przy łobie diábła mieć który to czyni gdy cztą páłsią pana Chrystułowę *MurzHist* G2.

Szereg: »passyja, to jest historyja męki Pańskiej (a. Pana Jezusa)« (2): Pálfyę/ to iest męki Zbáwiciela náłzego Páná IEzula historye/ ktore nam w wielki on/ przed Wielkanocą/ tydzień/ [...] w Kościele Kátholickim/ przekłádáią *LatHar* 682, 688 *marg*.

2. *Wizerunek Chrystusa ukrzyżowanego* (3) : Miey źwierciádło przed łobą s páłfyą w łwey ręce/ Rozmyłłay dáry Boskyye y o Pánłkiey męce. *BielKom* C6v; Tegož czáfu grom wielki był/ s ktorego ogień vpadł ná kościół S. Fránčíłzká [...] y páfyą srod kościolá nápoły rołzczepił. *BielKron* 396v, 303v; [3 zbany gliniane, spidwas w domu, oszczep, 2 pasyjej *InwMieszcz* 1878 nr 278].

[*Wyrażenie:* »wyschły jako passyja«: leć iż w tákiéy chorobie [...] połpolicie więc ludzie wychudną/ y znędznieią/ że łkurczoni [!] á wyłchli iáko páłfyę/ álbo przez ciálá łzkeletá chodzą *OczkoPrzymiot* 286.]

3. *Popołudniowe nabożeństwo wielkopostne* (2) : (nagł) Bábá co w páfyią płákálá. (–) GDy kfiadz łpiewał páfyią/ więc bábá płákálá *RejFig* Cc.

4. *Cierpienie [passio – cirpienie BartBydg 108b; cierpienie; cierpiętlivość – passio Cn]* (1) : Odnieprzyaciół głównych wszytkiegom tego doznał cote go ta Páłsia potrzebowała a od nieprzyaciół [lege: przyjaciół] mało nie tyle dwoie. *ActReg* 162; [muchy go vkáłály/ chłopi vłzárpáli/ owa miał łwą páłsią. *BielKron* 1597 711].

Synonimy: 2. *krucyfiks*; 4. *cierpienie, męka*.